

SASH BISCHOFF

SULOINEN RAIVO

Suomentanut Antti Immonen

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Teos sisältää sitaatteja F. Scott Fitzgeraldin suomennetusta tuotannosta:

Kaunis ja kadotukseen tuomittu. (*The Beautiful and Damned*, 1922.) Suomentanut Antero Hälvä. Otava, 1954.

Kultahattu. (*The Great Gatsby*, 1925.) Suomentaneet Osmo Mäkeläinen & Marja Niiniluoto. Otava, 1959.

Yö on hellä. (*Tender Is the Night*, 1934.) Suomentanut Pentti Saarikoski. WSOY, 1975.

”Ritzin kokoinen timantti” (”The Diamond as Big as the Ritz”, 1922) teoksessa *Jazz-ajan sykkivä sydän*. Suomentanut Ritva Mäkelä. Karisto, 1979.

Viimeinen ruhtinas. (*The Last Tycoon*, 1941.) Suomentanut Juhani Koskinen. Love Kirjat, 1980.

Pat Hobby -tarinat. (*The Pat Hobby Stories*, 1962.) Suomentanut Heikki Salojärvi. Love Kirjat, 1981.

Maan päällä kuin taivaissa. (*This Side of Paradise*, 1920.) Suomentanut Heikki Salojärvi. Love Kirjat, 1984.

”Bernicen polkkatukka” (”Bernice Bobs Her Hair”, 1920) teoksessa *Etelän viimeinen kaunotar*. Suomentanut Markku Päckilä. Gummerus, 2004.

Englanninkielinen alkuteos

Sweet Fury

Copyright © 2025 by Sash Bischoff LLC

Published by arrangement with Ulf Töregård Agency AB.

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-47705-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

*Benille,
joka ei epäillyt koskaan.*

TEKIJÄN ALKULAUSE

Olen kiitollisuudenvelassa ennen kaikkea kirjallisuuden jättiläiselle F. Scott Fitzgeraldille, jonka kootut teokset inspiroivat minua valtavasti kirjoittaessani *Suloista raivoa*. Romaanini on monin tavoin vuoropuhelua hänen koko tuotantonsa kanssa, ja olen kiitollinen kaikesta hänen meille antamastaan syvällisestä ja ajattomasta kirjallisuudesta.

Fitzgeraldin ihailijat löytävät kirjastani useita hänen proosatuotantonsa runollisia katkelmia.

Siksi *Suloinen raivo* onkin osin omistettu Fitzgeraldin perinnölle.

Näytä minulle sankari, niin kirjoitan sinulle tragedian.

– F. Scott Fitzgerald, *The Crack-Up*

ESINÄYTÖS

Nainen seisoo lasiseinän takana tapahtumien jälkimainingeissa, kuin ansassa, hiljaisen, sisällään myllertävän kauhun vallassa.

Ulkona on juuri valkenemassa aamu, taivas Hudsonjoen yllä on parhaillaan puhkeamassa kukoistukseensa, veden kivenharmaa pinta on muuttumassa hopeanhoitoiseksi, sumulonkerot kurottelevat kuin sormet joen yltä kohti kaupunkia. Maailma näyttää viilipyttymäisen levolliselta, täällä tapahtunut veriteko ei ole vielä horjuttanut sen rauhaa mitenkään. Nainen kuitenkin tietää: mikään ei palaa enää koskaan ennalleen.

Hänen typertynyt katseensa siirtyy alas hänen mekkoonsa, johon on ilmaantunut tummia punaisia tahroja. Ja viattomiin käsiinsä, jotka ovat jotenkin muuttuneet tahmaisiksi verestä. Verta on kaikkialla, sitä on paljon, ja se näyttää kauhistuttavan punaiselta...

Hänen vatsaansa vääntää. Hän ei pysty ajattelemaan tapahtunutta.

Hän tarkastelee rikutun huoneen ehjäksi jääneitä esineitä: mustaa kirjaa, apokalyptista maalausta ja kultaista naamiota ja sen tyhjiä silmäaukkoja. Ja veistä. Ikkunan takana pilvet väistyvät, ja silloin veitsen terä välkähtää häikäisevän kirkkaana.

Nainen välttää katsomasta lattialle lysähtänyttä miehen ruumista, jota ympäröivä verilammikko leviää edelleen. Hänen sisällään yltyy pahoinvoinnin tunne. Ei – hänen on tukahdutettava se, kerta kaikkiaan.

Mies lojuu lattialla kasvot kohti parveketta, taivaanrannasta hitaasti valkenevan aamun valossa, toinen jalka ojentuneena toisen edelle, kuin jäähmettyneenä juoksuasentoon. Aivan kuin olisi mikä tahansa aamu, aivan kuin hän aikoi vain lähteä lenkille ja palata kohta takaisin mukanaan varhaisen aamun kylmyydessä höyryävä kahvimuki.

Kaukaisuudessa erottuvan vastarannan vihreät valot alkavat sammua yksi toisensa jälkeen.

Naisen on toimittava ripeästi. Aika käy vähiin, ja hän on yhä hengenvaarassa.

Hän peittää korvansa kämmenillään – pakottautuu keskittymään sisällään kuuluvaan rauhoittavaan kohinaan. Kuuntelee itseään, oman hiljaisuutensa musiikkia.

Sitten hän avaa silmänsä, avaa kännykkänsä lukituksen ja soittaa puhelun. ”Auttakaa!” hän kuiskaa, ja kyyneleet alkavat virrata. ”Täällä on joku, jota on isketty veitsellä. Hän on... voi hyvä jumala sentään, luulen, että hän on kuollut.”

Ensimmäinen näytös

ARKALUONTOISIA PALJASTUKSIA

J. GABRIELIN YKSITYISET MUISTIINPANOT

Potilas: L. Crayne

Päivämäärä ja kellonaika: 10. kesäkuuta klo 10.30

Istunto: 1

Uutta verta tänään. Kuuluisa elokuvatähti Lila Crayne.

Olin vähällä jo kieltäytyä. Siitä on melkein vuosi, kun minulla on ollut viimeksi tilaa uusille potilaille. En tuntenut entuudestaan L:n työtä. Kun kuitenkin kuulin, minkä projektin parissa hän juuri nyt työskentelee ja että yhteinen aikamme jäisi todennäköisesti lyhyeksi, kiinnostukseni heräsi.

Ensimmäinen istunto. L astui työhuoneeseeni innokkaana ja kätteli minua muitta mutkitta. Olin aluksi hämmästynyt – olin odottanut pidättyväistä, hienostunutta tähteä. L:n avoimen ja vilpittömän käytöksen perusteella en olisi ikinä arvannut häntä amerikkalaisten ihailemaksi tähdeksi.

Kysyin, ottaako hän teetä, ja hän sanoi ottavansa. Mainitsi läheisen ystävänsä Briellen suositelleen minua lämpimästi. L teki olonsa nopeasti kotoisaksi: riisui kengät jalastaan ja painautui sohvan nurkkaan. Vaikutti rennolta, itsevarmalta, ei tuntunut oikein tietävän, mitä terapiaan sisältyy.

Samalla kun panin teevettä kiehumaan, L sanoi huomanneensa aulassa tutkintotodistukseni; on itsekin opiskellut perustutkinnon Princetonissa. Laskeskelimme, että koska olen häntä kolme vuotta vanhempi, olimme olleet siellä kaiketi vuoden verran yhtä aikaakin, vaikkakaan emme olleet tunteneet toisiamme. Yllätyin, etten ollut kuullut hänenlaisensa kuuluisan näyttelijättären

olleen opiskelemassa samaan aikaan, mutta L selitti, ettei ollut näytellyt ammattimaisesti ennen yliopistoa. L:lle tuntui tärkeältä luoda välillemme yhteys yhteisen taustan, opiskelijajärjestöjen ja sen sellaisten avulla. Kysyin, haittasiko L:n mielestä yhteistyötämme se, että meillä oli yhteistä taustaa. Hänen mielestään se ei haitannut lainkaan.

L oli juuri ryhtymässä tekemään uutta elokuvaa: feminististä sovitusta F. Scott Fitzgeraldin teoksesta *Yö on hellä*. Sen ohjaajana toimi L:n pitkäaikainen poikaystävä Kurt Royall (hänen nimensä tiesinkin). L on myös elokuvan tuottaja ja esittää lisäksi pääroolia, Nicole Diveria.

Tunnustin tässä kohtaa henkilökohtaisen kiinnostukseni: Fitzgerald oli hänkin tietenkin entinen Princetonin opiskelija, mutta sen lisäksi hän oli myös suosikkikirjailijani (esittelin kirjahyllyäni, jossa oli hänen teoksiaan). Siitäkös L innostui. Kerroin L:lle, että Fitzgerald oli kirjoittanut *Yöstä* elokuvakäsikirjoituksenkin, mutta siitä ei ollut koskaan tehty elokuvaa.

”Kuulostaa siltä, että olet varsinainen ekspertti. Nolottaa myöntää, että olen itse vielä aivan aloittelija. Ennen tätä olin lukenut vain *Kultahattun*.”

Sanoin, että vaikka *Kultahattu* onkin ollut ylikorostetusti esillä, on se silti oma suosikkini. Luen sen kerran vuodessa.

”En voi uskoa, että minulla kävi näin hyvä tuuri. Onpa ihaana, jos neuvot minua, kun syvennyn hänen teoksiinsa.”

Kiinnostuin L:n reaktiosta Fitzgerald-tietämykseeni. Tarvitseeko L minua jonkinlaiseksi auktoriteetiksi, jotta tuntisi olonsa turvalliseksi? Miten hän mahtaa reagoida, jos en vastaakaan hänen odotuksiaan tai tulkitsen teosta väärin?

L:n tavassa suhtautua minuun oli jotakin aseistariisuvaa, ja siksi paljastin itsestäni tavallista enemmän asioita. Mietin, mitä tuo L:n hienoinen tietämättömyys rajoista mahtoi olla. Jonkin-

laista adaptiivista selviytymisstrategiaa? Tunnetta omasta ylemmydestä vai kontrollin tarvetta? Vai oliko se vain hyvä alku yhteisymmärrykselle ja merkki vahvasta terapeutisesta yhteydestä?

Minua kiinnostaisi tietää, mikä L:ää houkutti tekemään *Yöstä* uuden sovituksen, mikä häneen siinä vetosi erityisesti henkilökohtaisesti. (Tästä eteenpäin siteeraamani keskustelu on suoraan puhtaaksikirjoitettu etukäteen hyväksyttämistäni istuntotalenteista:)

”Luulen, että vastaukseni piilee elokuvamme pääteemassa... joka tekee sovituksestamme erilaisen kuin romaanista”, L sanoi varovasti. ”Kuten varmasti tiedät, *Yötä* luetaan yleensä Dick Diverin traagisena perikatona, joka johtuu suurelta osin hänen potilaastaan Nicolestä. Nicole mielletään vampyyrimaiseksi hahmoksi – Fitzgeraldin varhaisessa käsikirjoitusluonnoksessa hän hänen skitsofreniansa jopa ajoi hänet murhaamaan miehiä! Yleisen käsityksen mukaan tohtori Diver, jota vaivaa pelastajakompleksi, uhraa omat tarpeensa avioituessaan Nicolen kanssa ja ottaessaan kaikki tämän ongelmat omikseen. Nainen pitää häntä otteessaan kuin vampyyri ja ajan myötä vain vahvistuu ja imee miehen hitaasti kuiviin. Lopulta Nicole paranee ja jättää aviomiehensä, joka on tässä vaiheessa jo murtunut mieli-puoli. Me kuitenkin esitämme sovituksessamme tarinan Nicolen vapautumisena.”

Hetken hiljaisuus. ”Katsotaanpa, tajusinko oikein. Alussa Nicole on viaton, eikö olekin? Hänen skitsofreniansa on seurausta kauheasta traumasta: äidin kuoltua isä raiskasi hänet toistuvasti. Hänen sairautensa on siis reagointia: hän suhtautuu epäluuloisesti kaikkiin miehiin, tuntee olevansa ansassa ja haluaa epätoivoisesti paeta. Sairaalaan jouduttuaan häntä kuitenkin kielletään keskustelemasta hyväksikäytöstä tai käsittelemästä sitä mitenkään. Isä hylkää hänet ja säilyttää sillä tavoin maineensa

tahrattomana. Sitten Nicole tapaa lääkäriinsä Dickin ja rakastuu häneen.”

Lisäsin: ”Oppikirjaesimerkki tunteensiirrosta. Nicole siirtää välittömästi riippuvuuden tunteensa Dickiin ja näkee hänet sekä rakastajana että suojelijana – romanttisen kumppanin ja isällisen huoltajan yhdistelmänä, jonka hän oli löytänyt isästään.”

”Ja vastoin muiden lääkäreiden ohjeita Dick päättää mennä hänen kanssaan naimisiin.”

”Heidän suhteensa alkaa epävakaalta pohjalta”, totesin. ”Heti alusta lähtien valtatasapaino on vinksallaan, ja Nicole tulee riippuvaiseksi Dickistä yrittäessään säilyttää henkisen vakautensa.”

”Niinpä Dick, joka uskoo, että pystyy olemaan sekä Nicolen rakastaja että lääkäri, on itse saanut aikaan sen vahingollisen suhteen, josta hän viime kädessä syyttää Nicolea. Sen sijaan, että hän auttaisi Nicolea käsittelemään traumaansa, hän kieltäytyy puhumasta Nicolen menneisyydestä. Dick vaientaa hänet.”

”Ja sitten kuviossa on tietysti vielä Rosemary.”

”Aivan, Rosemary!” L toisti. ”Dickin leppymätön saalistajan katse, hänen taipumuksensa jahdata näitä nuorempia, haavoittuvia naisia, toimii voimakkaana laukaisevana tekijänä Nicolelle, jota vaivaa oma menneisyytensä isänsä kanssa. Alussa Rosemary on vaikutuksille altis, alaikäinen näyttelijätär, jolla on taakanaan mutkikas suhde isäänsä. Nicolen tavoin Rosemarykin ihasuu Dickiin, itseään paljon vanhempaan mieheen. Taaskaan Dick ei käyttäydy vastuullisesti, vaan alistuu siihen, että Rosemary haluaa hänen esittävän sekä rakastajaa että isää. Kun heidän suhteensa valkenee Nicolelle ja hän saa skitsofreenisen kohtauksen, hänen sankaristaan tulee silloin äärimmäinen petturi.

Katseemme kohtasivat.

”Sinä ymmärrät... näen että ymmärrät”, L sanoi. ”Meidän versiomme *Yöstä* ei ole mikään piinatun valkoihoisen miehen

tragedia. Sellaisia on jo nähty aivan tarpeeksi. Se on feministinen tarina paranemisesta, itsensä korjaamisesta. Alun alkaenkaan Nicolen mielisairaus ei johtunut hänestä itsestään, vaan sen aiheuttivat hänen isänsä ja Dickin aiheuttamat traumat. Tarinan lopussa Nicole on vasta kaksikymmentyhdeksänvuotias, ja silti hän on onnistunut saamaan tukevan otteen todellisuudesta ja voi vihdoin seistä omilla jaloillaan. Dick on muuttunut epävakaaksi ja itsetuhoiseksi ja luisuu kohti omaa perikatoaan, mutta Nicole on päässyt yli traumastaan ja tervehtynyt. Hän on vapaa.”

Minun oli myönnettävä, että elokuvan pääteema on vaikuttava. Jos sovitus tehtäisiin hyvin, lopputulos olisi huikea.

Kysyin, miksi L hakeutui terapiaan juuri nyt, kun häntä odotti roolityö *Yössä*.

L punastui ja selitti, että hänellä on maine kameleonttimaisena näyttelijänä, joka uppoutuu niin syväälle roolihahmoonsa, että häntä on lähes mahdoton erottaa siitä. Lisäksi hahmon taustatarinan takia L:stä tuntui tärkeältä tutkia oman lapsuutensa traumaa. Hän hakeutui minun pakeilleni erityisesti siksi, että olen erikoistunut perheväkivaltaan liittyviin traumoihin.

Kysyin, oliko hän käynyt aiemmin terapiassa. L sanoi, että olin hänen ensimmäinen terapeuttinsa – hänellä oli aina ollut kiireitä, eikä hän ollut pitänyt terapiaa ensisijaisena. ”Mikä luultavasti tarkoittaa, etten ole ollut valmis kohtaamaan omaa traumaani. Nyt kuitenkin olen.”

”Se on sinulta rohkeaa.”

”Onko? En pidä sitä rohkeana. Minusta se on pikemminkin välttämätöntä.”

L osoitti suurta itsetuntemusta. Hän on tarkkanäköinen, sana-valmis, vakavissaan. Ja hän kohdisti huomionsa koko ajan herpaantumatta minuun – hän haluaa tosissaan työstää asiaa, yrittää olla hyvä potilas.

Pyysin L:ää kertomaan minulle lapsuuden traumastaan. Olin utelias, miten *Yö* voisi auttaa häntä pukemaan sanoiksi ymmärryksensä kokemastaan.

L kertoi isänsä kuolleen auto-onnettomuudessa lähes kaksikymmentäviisi vuotta sitten, kun L oli ollut kahdeksanvuotias.

”Hän oli humalassa”, L sanoi. ”Mutta isä oli aina humalassa. Tuskin edes muistan häntä selvin päin.”

”Hän siis ajoi autoa?”

L nyökkäsi.

”Osaatko kertoa, mitä sinä yönä tapahtui?”

”En muista.”

Odotin.

”En muista siitä yöstä mitään”, L selitti. ”Ja kuitenkin minä olin siellä.”

”Autossako?”

”Äiti ja minä olimme molemmat siellä.” Hän puhalteli teehensä, kokosi itseään. ”Tarkoitan, että tiedän kyllä tosiasiat. Tiedän, mitä poliisin raportissa lukee. Oli myöhä, liikkeellä ei ollut paljonkaan autoja. Isä ajoi holtittomasti, laidasta laitaan mutkitellen. Ja ilmeisesti jossain vaiheessa hän ajoi väärälle kaistalle ja törmäsi kuorma-autoon. Äidiltä murtui käsi ja muutama kylkiluu. Minä menetin hampaan ja sain melkoisen määrän tikkejä otsaani, poskeeni ja leukaani. Minulla on vieläkin tässä arpi. Näetkö? Saimme molemmat aivotärähdyksen. Isä menetti liikaa verta, kun odotimme ambulanssin saapumista. Häntä ei saatu enää elvytettyä.”

”Ja sinäkö et muista siitä mitään?”

Hän pudisti päätään. ”Ehkä se johtui aivotärähdyksestä. Oli miten oli, en muista siitä illasta mitään.”

Olimme päätyneet keskeiseen tapahtumaan, lapsuuden vakavaan traumaan. Isän kuoleman tukahdutetun muiston paljasta-

minen voisi edistää ratkaisevasti hänen paranemistaan. Toivon, että L pystyisi terapian avulla rakentamaan tuon muiston uudelleen, tuomaan sen päivänvaloon.

Ennen kuin lopetimme, palasin vielä erääseen L:n lausahdukseen: hän oli puhunut traumansa kohtaamisesta. Kysyin, mitä hän sillä tarkoitti.

L katsoi minua hetken mietteliäänä. Lopulta hän sanoi hiljaa:

”Haluan sinun kertovan rehellisen mielipiteesi. Jos joku on tehnyt toiselle ihmiselle jotain kauheaa, voiko tuo toinen koskaan todella parantua? Vai jääkö hänelle siitä pysyvä arpi? Onko olemassa jokin keino, jolla hän voi itse korjata tuon vaurion... ja mikä tärkeämpää, voiko hän estää tuota pahantekijää satuttamasta häntä uudelleen?”

”Mitä mieltä itse olet?”

L hymyili hieman. ”En tiedä. Juuri siksi tulin sinun puheillesi.”

”No, kyllähän minä tietenkin uskon parantumiseen. En toimisi terapeuttina, ellen uskoisi.”

L ei vaikuttanut vakuuttuneelta.

”Arvet haalistuvat, Lila. Ne muuttuvat vähemmän näkyviksi, ja ajan myötä me unohdamme niiden olemassaolon. Niistä tulee osa meitä, ja lopulta emme enää muista, miltä näytimme ilman niitä.

Kun nyt kysyit tuota, niin ammattilaisen mielipiteeni on, että kun joku on kokenut jonkinlaisen trauman, hänen kannattaa tutkia sitä. Suhtautua siihen uteliaasti. Kuten itse sanoit, kohdata se. Vain siten se menettää voimansa.”

”Jonah.” L katsoi minua tarkkaavaisesti. ”Uskotko, että pystyt auttamaan minua siinä?”

”Lila”, vastasin ja hymyilin hänelle. ”Uskon.”

2

”Näytät helvetin hyvältä. Aivan syötävän hyvältä”, Freddie kehaisi mietteliään näköisenä, kumartui sitten hieman alaspäin ja lipaisi Lilan kaulaa.

”Älä vain sano, että kaikkien näiden vuosien jälkeen olen vihdoin muuttanut sinut heteroksi.”

Freddie virnisti. ”Jos joku siihen pystyisi, niin se joku olisit sinä.”

Lila kääntyi katsomaan peilikuvaansa äärettömässä peilissä. Hänen edestään lähti loppumaton jono Lila Crayne -kuvajaisia niin pitkälle kuin hän saattoi niiltä jalansijoiltaan nähdä. Hän siirtyi aavistuksen nähdäkseen paremmin oman peilikuvansa, jolloin tuhannet Lilat hänen ympärillään siirtyivät myös.

Freddie, hänen paras ystävänsä, seisoi hänen takanaan ja kietoi kätensä hänen ympärilleen. ”Rakastan näitä peilejä”, Freddie mutisi. ”Ne ovat kuin elokuvasta *Kaikki Eevasta*.”

Lila katseli heidän yhteistä peilikuvaansa sviitin kylpyhuoneen hämärässä valaistuksessa. Huolimatta kaikista kylpyhuoneen terävistä kulmista ja loputtomista lasipinnoista hän tunsu olonsa turvallisimmaksi juuri siinä huoneiston osassa.

”Katso nyt noita kahta”, hän sanoi ja hymyili pehmeästi heidän kuvajaiselleen. ”Katso nyt.”

Hän oli tavannut Freddie Jamesin vuosia sitten Los Angelesissa Lilan läpimurtoelokuvan *Odotuspeli* kuvauksissa. Tuolloin Kurt

oli jo vakiinnuttanut asemansa elokuva-alan suuruutena. Lila itse oli ollut vielä vähän eksyksissä alan viidakossa. Freddielle oli siinä vaiheessa jo karttunut kokemusta parista elokuvasta ja niihin liittyneistä parista ikävästä tapauksesta.

Se oli ollut rakkautta ensisilmäyksellä; heistä oli tullut saman tien parivaljakko ja he olivat olleet valmiita muuttamaan kimppäkämppään. Lila oli rakastanut Freddieen tarkkaavaisuutta, sitä miten tarkkaan tämä havainnoi asioita ja kuunteli. Heti alusta alkaen hänestä tuntui, että hän ymmärsi Freddieä. Useimmat ihmiset lokeroivat Freddieen turhan kärkkäästi ja tulkitsivat, että tämän terävä ja kuiva vitsailu oli jollain lailla sydämetöntä ja alentuva. Lila oppi kuitenkin näkemään nopeasti kaiken sen ohi, ja hän tajusi, että Freddie oli lojaali ja hyväsydäminen ihminen – molemmat ominaisuuksia, joita heidän alallaan oli lähes mahdotonta löytää.

Odotuspelin huikean menestyksen ansiosta Lilasta oli välittömästi tullut tähti ja häntä oli alettu nimittää koko Yhdysvaltojen suosikkityöksi. Yhtäkkiä kaikki hänen ympärillään tuntuivat yrittävän kovasti miellyttää häntä, kalastella hänen huomiotaan tai päästä hänen suosioonsa. Freddie oli ainoa, joka ei muuttanut rahtuakaan. Lilan ei tarvinnut koskaan pelätä Freddieen suunnalta sellaista kusetusta. Freddieille hän oli aina vain Lila – tasa-vertainen, ystävä.

Samaan aikaan, kun Lilan ura oli ollut nousukiidossa, Freddie oli rakastunut mieheen, joka omisti alan arvostetuimman PR-yrityksen. Varoitusmerkit olivat olleet kuin suoraan oppikirjasta, ja Lila oli alusta asti tajunnut suhteen oikean luonteen. Hänellä itsellään oli ollut aivan liikaa kokemusta vahingollisista suhteista, ja hän oli yrittänyt kaikin keinoin pelastaa Freddieen pälkähästä. Kolmen tuskallisen vuoden jälkeen, kun Freddie oli aikansa sieittänyt poikaystävänsä väkivaltaista käytöstä, hän oli vihdoinkin ollut

valmis myöntämään Lilan olleen oikeassa. Ja silloin Lila oli kärsivällisesti ja huolella laatinut suunnitelman auttaakseen ystäväänsä pääsemään irti suhteestaan.

Tasan puoli vuotta aiemmin *Yö on hellä* -elokuva-projektille oli näytetty vihreää valoa, ja Lilan pyynnöstä Kurt oli tarjonnut Tommy Barbanin roolia Freddielle. Elokuvaroolin ansiosta Freddie ja hänen entisen miesystävänsä väliin jäisi melkein viiden tuhannen kilometrin matka, ja nyt (näin Lila ainakin toivoi) Freddie pääsisi lopullisesti eroon kauheasta suhteestaan. Freddie oli pakannut kamansa Losissa ja lentänyt sitten maan toiselle puolelle New Yorkiin, Lilan syliin.

”Älä ole surullinen”, Freddie sanoi nyt hänelle hiljaa. ”Tiesimme, että tämä päivä koittaisi joskus. Enhän minä voi teidän kahden luona ikuisesti majoilla.”

Lila kohautti olkapäitään. ”Tiedät kyllä, että Kurt rakastaa sinua –”

”Totta kai hän rakastaa minua.” Freddie virnisti ja jatkoi teatralisin elein: ”Kultaseni. Minähän olen varsinainen homoystävän prototyyppi. Jo pelkkä läsnäoloni saa Kurtin tuntemaan itsensä niin tavattoman...” Tässä välissä hän kohotti toista kulmakarvaansa. ”...heteroksi.”

Vaikka Lila ei olisi millään halunnut myöntää, hän tiesi kuitenkin, että se oli totta. Kurtin ollessa paikalla Freddie omaksui aina upean kuningattaren roolin – ja tämän loistokkaan esityksen edessä Kurt väistämättä rentoutui vakuuttuneena siitä, ettei Freddieillä ollut mitään luvattomia, salaisia haluja.

Freddie painautui Lilan kaulaa vasten. ”Leuka pystyy. Minähän muutan Sohoon, en Siperiaan. Ja sitä paitsi: tänä iltana syntärisankaripojumme ansaitsee sinut kokonaan itselleen. Haluan, että te kaksi bailaatte niin että roikutte kattokruunussa.”

Lila hymyili. ”Ei meillä ole kattokruunua.”

”Odotan näkeväni akrobaattitemppuja. Ja pyrotekniikkaa! Mutta sitä ennen...” Freddie oikoi paidastaan ryppyjä ja sukki hiuksiaan. ”...minulla on eräs homma hoidettavana.”

Lila poimi nukkahiukkasen Freddie'n kauluksesta. ”Oletko menossa sinne nyt?”

”Kyllä. Sinun yli-innokas assistenttisi on lähettänyt minulle ärsyttävän määrän tekstiviestejä – jos ne eivät liittyisi sinuun, blokkaisin sen ämmän. Mutta älä huoli: vedän kyllä roolini.” Hän sukki hiuksiaan ja silmäili peilistä omaa kuvaansa. ”Olen heille kultainen ja vallaton ja täydellisen sliipattu, silkkaa charmia ja särmää. Hurmaan heidät tuota pikaa, koettelen heidän kärsivällisyyttään, voitelen heitä alkoholilla... ja lämmittelen heidät valmiiksi Kurtin valtavaa, verevää, henkeäsalpaavaa –”

Lila läimäytti häntä.

”– saapumista varten!” Freddie virnisti. ”Sinulla on likainen mielikuvitus.”

”Kiitos, Freddie.” Lila kosketti Freddie'n poskea. ”Mitä minä tekisinkään ilman sinua?”

”Lila.” Freddie tarttui Lilan käteen ja suuteli sitä keskelle kämmentä. ”Olen sinulle kirjaimellisesti elämäni velkaa. Tämä on vähintään, mitä voin tehdä.”

Lila painoi yhtä seinän peilipintaa, jolloin näkymätön piilovi heilahti auki ja he saattoivat astua turvapaikastaan ulkopuolella odottavaan maailmaan. Kun hän ja Freddie laskeutuivat portaita alas suureen saliin, hän ihmetteli jälleen kerran onneaan.

Kun Lila oli muuttanut Kurtin kanssa kaupunkiin, hän oli löytänyt heille loft-asunnon West Villagen eteläreunalta, kaikessa huikeassa avaruudessaan upean tilan, joka oli enemmän Tribecakuin Village-tyylinen goottilaisine huonekorkeuksineen, pitkänomaisine pohjaratkaisuineen ja hohtavine, pelkistettyine sisustusratkaisuineen. Lattiapinnat olivat rouheaa betonia ja seinät

maalattu kiiltävän valkoisiksi; taiteellisesti esille jätetyt putkistot olivat verenpunaiset ja osin hopeanhoitoiset. Asunto sijaitsi West Streetillä, kivenheiton päässä Hudsonjoesta. Hän ja Kurt omistivat rakennuksen koko ylimmän kerroksen. Huoneet olivat kuutisen metriä korkeat, ja ulkoseinät muodostuivat lähes kokonaan välkehtivistä ääntä eristävästä ikkunoista. Nämä ylenpalttiset ikkunat, jotka näyttivät kuin alas kaupungille katsovilta valtaisilta kaikkinäkeviltä silmiltä, vaikuttivat melkein siltä kuin ne voisivat lähteä ajelehtimaan taivaalle jonkinlaisina jumalallisina pilvinä; valitettavasti kuitenkin nuo silmät olivat kahlitut maahan, sillä niiden ankkurina toimi huoneiston tärkein osa: hui-kaiseva, koko rakennuksen ympäri kiertävä yksityinen terassi. Tältä talon tukirangalta avautui suora näkymä alas: lyhyen matkan päässä olivat laiturit, välkehtivä joki ja siinä kelluvat ja keinahtelevat veneet sekä ohi kulkevat aamulenkkeilijät.

Syleilyään Freddieä hyvästiksi Lila käänsi huomionsa itse syntymäpäiväsankariin, joka odotti häntä parvekkeella. Kurt nojasi siellä kaiteeseen kädessään huurteinen martini. Kurt oli luonteeltaan juoksija: kuumaverinen ja levoton, aina kärkäs pyyhältämään eteenpäin, voittamaan. Tänä iltana hänellä oli tärkätty valkoinen pukupaita, jonka ylimmät napit olivat auki, laivaston-sävyiset tyköistuvat housut ja beigenväriset nahkaloaferit. Voimakas kroppa, harmaat tuuheat hiukset, auringon ahavoittama iho.

Lilan avatessa parvekkeen lasioven siitä kuului hiljainen kahahdus.

”Freddie lähti juuri”, hän sanoi. ”Hän pyysi minua kiittämään sinua vielä kerran.”

Kurt kääntyi, nojautui taaksepäin kyynärpäidensä varaan kaidetusta vasten ja katsoi Lila, joka seisoi hänen edessään.

Lila oli valinnut tarkoituksella asun, joka saisi Kurtin villiintymään: selkäpuolelta avoin samppanjanvärinen slip-mekko, joka

myötäili kauniisti hänen hoikkaa vartalooaan. Mekko oli ihonvärinen, ja kaukaa näytti siltä kuin hän olisi kuljeskellut ympäriinsä alasti – ainoa väriläiskä olivat hänen räiskyvänpunaiset huulensa.

”Näytät häikäisevältä, Crayne.”

”Hyvää syntymäpäivää”, Lila sanoi. ”Voi pojat, minulla on sinulle luvassa aikamoista herkkua.”

”Huomaan sen”, Kurt myhäili martiniaan siemailleen.

”Saat sitä kuitenkin vasta myöhemmin, ori”, Lila sanoi, jolloin mies virnisti.

”Mikä synttäriyllätys sinulla on?”

Lila otti martinilasit Kurtin kädestä. ”Eihän se olisi yllätys, jos sanoisin sen sinulle, vai mitä?”

Kurtin sormet etsiytyivät hänen lanteilleen.

”Kärsivällisyyttä, herra Royall”, Lila sanoi ja imaisi oliivin suuhunsa.

Vaimea huokaus. ”Ei siihen mene kuin muutama minuutti. Osaan olla nopea.”

”Sinäkö? Et ole koskaan nopea.”

Kurt nauroi. ”Teet minut hulluksi. Tiedätkö sen?”

Lila kumartui lähemmäs ja kuiskasi: ”Sehän nimenomaan on suunnitelmani.”

He laskeutuivat avainta edellyttävällä hissillä alas kadulle, jossa Daniel odotteli jo autossa, ja ajoivat sitten Villagen vehreiden kortteleiden läpi turvamiesten seurattessa aivan heidän peränsään. Sillä aikaa kun Kurtin huomio kiinnittyi hetkeksi erään *Yön* tuottajan puheluun, Lila lähetti Freddielle tekstiviestin:

Saavumme sinne alle viidessä minuutissa. Komenna viinatarjoilut valmiustilaan.

Freddie vastasi välittömästi:

Selvä on, pomo. Homma hanskassa.

Heidän käännettyään mukulakivikadulle Daniel hidasti vauhtia erään brownstone-talon pohjakerroksessa toimivan ravintolan edessä. Kurt nosti katseensa puhelimestaan.

”Onko tämä se uusi ranskalainen paikka?”

Lila suuteli miehen poskea. ”Tajusithan sinä viimein.”

”Oletko varma, että se on auki?” Kurt kysyi, kun he astuivat ulos autosta. ”Sisällä näyttää olevan aika pimeää.”

”Se avataan virallisesti vasta ensi viikolla”, nainen sanoi. ”Mutta soitin omistajalle. Tänä iltana he kokkaavat illallista vain meille kahdelle.”

”Onpa herttaista”, Kurt mutisi vaisusti. ”Kiitos, rakas.”

Lila kääntyi pois päin hymyillen. Matalan profiilin pitäminen ei ollut ollenkaan Kurt Royallin tyyliä. Kurt kaipasi valokeilan huumaavaa lämpöä ja väkijoukon melskettä.

He avasivat oven ja astuivat sisään.

”Miksiköhän täällä on niin pimeää?” Lila sanoi ja tarttui Kurtia kädestä.

”Huhuu?” Kurt huikkasi. ”Onko täällä ketään?”

Kuului tukahdutettu tirskahdus, minkä jälkeen valot syttyivät yhtäkkiä ja täyttivät koko salin kultaisella hehkullaan. Heidän ystävänsä ponkaisivat esiin piilopaikoistaan ja väläyttelivät hymyjään samalla kun kiljuivat tervehdyksiään Kurtille, ryntäsivät hänen luokseen ja kaappasivat Kurtin ja Lilan yhteis-
halaukseen.

”Onnea syntymäpäivänäsi, Kurt!” he toivottivat, ja onnellisesti kaikki sujuikin, sillä Lila oli suunnitellut kaiken mielestään valmiiksi, ja yllätys oli toteutunut ilman mitään ongelmia. Lila

hymyili leveästi Freddielle, joka näytti ovenkarmia vasten nojaillessaan juonikkaalta kuin pantteri, miltei nuoleskeli siellä tassujaan tyytyväisenä. Freddie nyökkäsi hänelle takaisin ja heitti vielä lentosuokon perään. Lila oli jymäyttänyt Kurtia taas kerran, hän tunsu Kurt Royallin paremmin kuin tämä itse. Ja nyt leikki oli vasta alkanut.

Tarjoilijat tanssahtelivat sisään kantaen laseja, jotka olivat täynnä poreilevaa samppanjaa. Kynttilöitä sytytettiin. Salin valaistusta hämärrettiin, ja kynttilänliekit heittivät varjoja, jotka häilähtelivät seinien hohtavilla silkkiverhouksilla. Nurkassa joukko muusikoita ja ranskaksi laulava jazzsolisti loivat sametinpehmeää tunnelmaa. Salin takaosassa kaari-ikkunat antoivat pimeään puutarhaan, joka oli koristeltu valaisimilla, ja ne tuikkivat kuin piste-mäiset tähdet tummassa yössä.

Valkoisilla liinoilla peitetyt pöydät oli järjestetty väljän suorakulmion muotoon: se oli juhla-ateria kuninkaalle, itselleen herra Royallille. Ja pidot olivat suurenmoiset: sinisimpukoita kevyessä sitruuna-, voi- ja salvialiemessä; konstailemattomia, vahvoja juustoja, jotka komeilivat pulleina terävien, ruohomaisten vihannesten päällä ja joiden kuoret halkeilivat niiden omasta mehevyydestä. Tulikuumia patonkeja, joiden jauhon aromi leijui ilmassa suloisena ja joiden sisus vielä suorastaan sihisi sen jäähtyessä ja vetäytyessä saatuaan päälleen runsaasti pehmeitä kimpaleita suo-laamatonta voita. Etanoita, jotka oli haudutettu erikseen kuorukoissaan, persiljan, suolan ja öljyn kera. Ja vielä hanhenmaksamoussea, paksua, mutta kuitenkin niin kevyttä ja täyteläistä, että vieraat tiputtelivat sitä suoraan kielelleen. Ja lopuksi tiriseviä, kiilteviä pihvejä, mureita omasta verestään. *Tout était parfait.*

Kun pääruoka oli tarjoiltu, Lila poistui pesuhuoneeseen valmistautuakseen viimeiseen *coup de foudre*n. Hän tarkasteli itseään peilistä ja kohenteli kiharoitaan niin tomerasti, että ne